1. Strateegia meetme number ja nimetus

Meede 2: Kogukondade edendamine

2. Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus

Võrtsjärve Ühenduse tegevuspiirkonna kogukondade üheks identiteedi kujundajaks ja kandjaks on külad, ent sama oluline roll on kohalikul tasandil ka erinevatel seltsidel ja mittetulundusühingutel. Vaatamata juba tekkinud ja hästi toimivatele kogukondadele on kohati siiski vaja parandada kogukonnaliikmete vahelist lävimist. See tuleneb nii eestvedajate vähesusest, nende väsimisest ning vähesest aktiivsete kogukonnaliikmete järelkasvust. Samuti mõjutab kogukonnaliikmete omavahelist lävimist igapäevane pendelränne suuremate tõmbekeskuste ja elukoha vahel. Ka atraktiivsete töökohtade puudus ja madalad palgad soodustavad inimeste liikumist piirkonnast välja. Eelnevale lisaks iseloomustab piirkonda üldine rahvaarvu vähenemine ja vananemine. Kui üldiselt võib Eesti maapiirkondades täheldada üldist noorte arvu vähenemist, siis Võrtsjärve Ühenduse tegevuspiirkonnas näitavad andmed, et noorte, vanuses 9–20 eluaastat, arv on kergelt kasvava trendiga.

Meede on suunatud kogukondade tegevuse arendamiseks, et tugevdada kogukondlike sidemeid. Soodustatud on ka koostöövõrgustike tegevuse hoogustumine, tegevuspiirkonna elukeskkonna parandamine ja maaelu põhiteenuste kvaliteedi tõstmine. Eesmärkide saavutamisega soovitakse tagada tugevad kogukonnad, mis on toimekad ning avatud koostööle. Soovitakse elavdada eestvedajaid ning kaasata tegevustesse noori. Eelnevale tuginedes edendatakse meetme raames kultuuri-, noorsoo- ja sporditegevusi. Selleks toetatakse elu- ja tegutsemiskeskkonda parandavaid investeeringuid ning soodustatakse tulemuslike lahenduste leidmist piirkonna kultuuri- ja looduskeskkonna terviklikkuse ehitamisel, ent ka piirkonna ühtse identiteedi loomisel.

Toimiva kodanikuühiskonna ning aktiivsete kogukonnaliikmete järelkasvu tagamiseks luuakse kogukondadele võimalused sündmuste, infopäevade, koolituste ning muude teavitusürituste korraldamiseks. Meetme raames toetatakse ühistegevusprojekte, mis viiakse ellu vähemalt aastase tegevuskava alusel vähemalt kahe juriidilise isiku või füüsilisest isikust ettevõtja poolt. Võttes arvesse tegevuspiirkonna vaikselt kasvavat noorte hulka, on meede suunatud lisaks eelnevale ka noorte aktiveerimisele. Tegevuspiirkonna noortel on olemas tahe kogukonnas tegutseda, kusjuures iga tegevuspiirkonna omavalitsus on esindatud ka noortevolikoguga. Selleks, et tulevastel noortel oleks soov ja võimalused kodukanti jääda, saavad oma panuse anda eelkõige just tänased noored, ent vajaka jääb teadmistest, kogemustest ning rahalistest vahenditest. Vajalik on noorte kaasamine, nende tegevuse toetamine ning noorte vajadusi arvestavate teenuste tekkimine ja harivate sündmuste korraldamine. Selleks toetatakse algatusi, mis aitavad kaasa noorte omavahelisele koostööle ja ühistele tegevustele.

3. Strateegia meetme eesmärk ja saavutatav tulemus

Tegevuspiirkonna kogukonnad on tugevad, toimekad, sidusad ja koostööaltid. Eestvedajad on tegusad ning kogukondlikku tegevusse on kaasatud aktiivseid noori. Tegevuspiirkonna asustusüksustes on mitmekesiste võimalustega elukeskkond ning selleks vajalik taristu ja tegevused on läbimõeldult väljaarendatud.

4. Toetuse saajad

Projektitoetust võivad taotleda MTÜ Võrtsjärve Ühenduse tegevuspiirkonnas (Rõngu, Rannu, Kolga-Jaani, Võhma ja Kõo) tegutsevad: kolmanda sektori organisatsioonid, omavalitsused. Kogukonnateenuse projekti korral võivad taotlejaks olla ka FIE-d, mikro- ja väikeettevõtted. [1]

5. Toetatavad tegevused

Toetatavad tegevused vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/1060 või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/2115 toetuste kohta sätestatud artiklite 31, lõige 2 ja artikli 32, lõige 1 nõuetele.

1. **Noori võimestavad tegevused (sündmused, koolitused, õppereisid, investeeringud vms).**

Abikõlblikud on eelarveprojektis kavandatud toetatava tegevuse elluviimiseks vajalikud kulud, sealhulgas EAFRD toetuse abil elluviidava tegevuse komisjoni rakendusmääruses (EL) 2022/129 sätestatud nõuete kohaseks tähistamiseks kasutatava sümboli ja teavitustegevuse maksumus, mis on sihtotstarbelised, mõistlikud, majanduslikult soodsaimad, üksikasjalikult kirjeldatud ja vajalikud projektitoetuse eesmärgi saavutamiseks.

Mittetoetatavad tegevused

* Investeeringut ettevalmistavad tegevused, kui need viiakse ellu eraldiseisva projektina.
* Kinnistu ja kinnisvara ost.
* Vabatahtliku töö arvestamine omafinantseeringuna.
* Projekteerimine ainsa tegevusena.
* Püsikulud.
* Võrtsjärve Kalanduspiirkonna strateegias rahastatavad tegevused.

6. Kohaliku tegevusgrupi nõuded projektitoetuse taotlejale ja toetuse saajale (sh. meetmes lubatud taotlejad ning dokumendid, mida peab projektitoetuse taotleja esitama taotluse esitamisel)

Meetme sihtrühm on MTÜ Võrtsjärve Ühenduse tegevuspiirkonna elanikkond. Projektitoetust võivad taotleda MTÜ Võrtsjärve Ühenduse tegevuspiirkonnas (Rõngu, Rannu, Kolga-Jaani, Võhma ja Kõo) tegutsevad: **kolmanda sektori organisatsioonid, omavalitsused**.

Tegevusrühma nõuded taotlejale ja toetuse saajale:

Projektitoetuse taotleja peab vastama projektitoetuse saamiseks regionaalministri määruse nr 29 „LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine“ § 23 välja toodud nõuetele.

Taotleja ja toetuse saajad tagavad, et hinnapakkumuse esitaja, kauba või teenuse tarnija **ei ole** taotlejaga **seotud isik** tulumaksuseaduse § 8 lõike 1 mõistes.

[1] Mikroettevõte – ettevõte, mis annab tööd kuni 10 inimesele ning mille käibe või bilansi maht ei ületa 2 miljonit eurot. Väikeettevõte – ettevõte, mis annab tööd kuni 50 inimesele ning mille käibe või bilansi maht ei ületa 10 miljonit eurot (https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-definition_en).

* Ei ole lubatud taotleda investeeringuid mitmes etapis.
* Tegevusrühmale esitatavate dokumentide loetelu peab vastavama rakenduskava meetmelehele.
* Tegevus tuleb ellu viia MTÜ Võrtsjärve Ühenduse tegevuspiirkonnas või peab see olema suunatud piirkonna hüvanguks (nt ühis-ja koostööprojektide puhul).
* Ühistegevusena ellu viidav projekt peab hõlmama vähemalt ühte partnerit.

Projektitoetuse saaja kohustused, mis tulenevad regionaalministri määruse nr 29 „LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine“ § 34 sätestatust:
*Toetuse saaja kohustub projekti elluviimist alustama hiljemalt 9 kuu jooksul ja projekti ellu viima kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest.
*Toetuse saaja kohustub projektitoetusega ehitatava objekti või soetatava objekti võtma sihtotstarbeliselt kasutusse kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest.

Projektitoetuse taotleja esitab e-Prias Võrtsjärve Ühendusele koos vormikohase avaldusega järgmised dokumendid:

1) **hinnapakkumised** (kulude mõistlikkust tõendavad dokumendid), mis vastavad regionaalministri määruse nr 29 „LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine“ § 26 välja toodud nõuetele;
2) **ehitustööde** puhul hinnapakkumused **PRIA** poolt koostatud **vormil**;
3) ehitise ehitamise korral **väljavõte ehitusprojekti joonistest** koos ehitusprojekti **seletuskirjaga**, kui need on nõutavad ehitusseadustiku kohaselt;
4) **dokument** selle kohta, et ehitise ehitamisel, välja arvatud uue ehitusloakohustusliku hoone püstitamisel, või renoveerimisel on see **ehitis ja sellealune maa** projektitoetuse **taotleja otseses valduses** asjaõiguslikul või **võlaõiguslikul alusel** vähemalt kolm aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui projektitoetuse taotleja on VKE, või vähemalt viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui projektitoetuse taotleja ei ole VKE;
5) **dokument** selle kohta, et **uue ehitusloakohustusliku** hoone püstitamisel on **hoonealune maa** projektitoetuse **taotleja omandis** või on sellele maale projektitoetuse **taotleja kasuks seatud hoonestusõigus** vähemalt kolmeks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui projektitoetuse taotleja on VKE, või vähemalt viieks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui projektitoetuse taotleja ei ole VKE;
6) **dokument** selle kohta, et sellise **seadme soetamisel**, mis paigaldatakse **ehitisse** või mida **kasutatakse ehitises**, on see **ehitis** projektitoetuse **taotleja otseses valduses** asjaõiguslikul või võlaõiguslikul alusel vähemalt kolm aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui taotleja on VKE, või vähemalt viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui taotleja ei ole VKE;
7) **mittetulundusühingu**, välja arvatud usulise ühenduse puhul tema **liikmete nimekiri** mitte varasema kui projektitaotluse esitamisele vahetult eelnenud kuu esimese päeva seisuga, kui see ei ole mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrist kättesaadav;
8) **sihtasutuse** puhul tema **asutajate ja nõukogu liikmete nimekiri**, kui see erineb mittetulundusühingute ja sihtasutuste registris olevast nimekirjast;
9) **eraõigusliku juriidilise isiku** puhul tema **juhtimis- ja järelevalveorganitesse kuuluvate isikute nimekiri**, kui see ei ole äriregistrist või mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrist kättesaadav;

10) **projektijuhi CV, kui** küsitakse toetust **projektijuhtimise** kulude katmiseks.

7. Toetuse maksimaalne suurus ja määr

Toetust antakse taotlejale **kuni 90%**, võttes lisaks arvesse kõiki riigiabi reeglitest tulenevaid piiranguid. *Minimaalne toetuse alampiir 15% kogu abikõlblikest kuludest.*

Ühes taotlusvoorus **maksimaalne** projektitoetus on **3000 eurot.** Minimaalne **1000 eurot.**
Ühes taotlusvoorus maksimaalne projektitoetuste arv ühe taotleja kohta on 1.

Kulude abikõlblikkus ja mitterahaline omafinantseering on reguleeritud taotluse esitamise **hetkel kehtivas Leader rakendusmääruses**.

Kulud peavad olema selgelt põhjendatud, üksikasjalikult kirjeldatud, majanduslikult otstarbekad ja vajalikud eesmärgi saavutamiseks.

8. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/2115 artiklis 7 sätestatud näitajad ja ÜPP-strateegiakavas nimetatud sihtväärtus

R.38 CU - Hõlmatus programmiga LEADER Kohalike arengustrateegiatega hõlmatud maarahvastiku osakaal

R.41 Nende maapiirkondade elanike osakaal, kes saavad kasu paremast juurdepääsust teenustele ja taristule ÜPP toetuse kaudu

9. Strateegia meetme indikaatorid ja sihttasemed

Tulemusnäitajad:

Kogukonna edendamise projektide arv -38
Ühistegevuses osalenud partnerite arv -7
Noorte aktiivsus (otseselt kaasatud noorte (9–20 a) osakaal (%) piirkonna noortest) -10%
Nende maapiirkondade elanike osakaal, kes saavad kasu paremast juurdepääsust teenustele ja taristule -10%

Väljundnäitajad:

Uute vaba aja veetmise võimaluste arv -7
Täiendatud vaba aja veetmise võimaluste arv -5
Keskkonnasäästlike lahenduste arv -3
Turvalisust tõstvate projektide arv 2
Ühistegevuses kaasatud organisatsioonide arv 12
Noorte esitatud projektide arv 6
Projekti läbiviimisest kasusaavate noorte arv -30
Läbi viidud koolituste/infopäevade/sündmuste arv -8
Sündmustel/koolitustel/infopäevadel osalenute arv -90
Ühistegevusprojektide arv -3
Esmataotlejate arv -3

10. Projektitoetuse taotluste hindamiskriteeriumid
Taotlusi hinnatakse 0–2 punkti süsteemis. Taotlused, mille hindepunktide summa jääb alla 50% maksimaalsest, ei saa positiivset otsust. Kõikidele meetmetele kohalduvad hindamiskriteeriumid: Projektitaotluse tegevuse vastavus strateegiale ja meetme eesmärkidele Projekti panus meetme tulemus- ja väljundnäitajate indikaatorite sihttasemete täitmisesse Realistlikkus Uuenduslikkus (kohalikul tasandil) Esmataotleja[2] LEADER-meetmest Keskkonnasäästlikkus ja kliimamuutuste leevendamine või nendega kohanemine Taotleja võimekus projekti läbiviimiseks Meetmespetsiifilised hindamiskriteeriumid: Kogukonna edendamine Projekt toetab põlvkondade lõimumist Taotleja ja läbiviija on noored Noorte koostöö
11. ÜPP-strateegiakava erieesmärk, mille saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa aitab
Meede nr 2 panustab ÜPP 2023–2027 8. erieesmärgi elluviimisesse: „Edendada tööhõivet, majanduskasvu, soolist võrdõiguslikkust, sealhulgas naiste osalemist põllumajanduses, sotsiaalset kaasatust ja kohalikku arengut maapiirkondades, sealhulgas ringbiomajandust ja säästvat metsamajandust“.

Lisa 1. Meede 2: Kogukondade edendamine. Hindamiskriteeriumid

	Hindamiskriteerium	Lävend	Hinde-punktid	Max hinde-punktid
1	Projektitaotluse tegevuse vastavus strateegiale ja meetme eesmärkidele	- Projektitaotlus on kooskõlas Võrtsjärve Ühenduse strateegiaga ning vastab meetme eesmärkidele. - Projektitaotlus on mõningal määral kooskõlas Võrtsjärve Ühenduse strateegiaga ning vastab osaliselt meetme eesmärkidele. - Projektitaotlus ei ole kooskõlas Võrtsjärve Ühenduse strateegiaga või ei vasta meetme eesmärkidele.	2 1 0	2
2	Projekti panus meetme tulemus- ja väljundnäitajate indikaatorite sihttasemete täitmisesse	- Projekt panustab kõikide meetme indikaatorite täitmisesse. - Projekt panustab meetme indikaatorite täitmisesse osaliselt. - Projekt ei panusta meetme indikaatorite täitmisesse	2 1 0	2
3	Realistlikkus	- Projekti sisu ja ajakava on teostatav ja taotleja on kompetentne projekti rakendama. Eelarve ja tegevused on põhjendatud.	2	2

[2] Esmataotleja on organisatsioon, mille juhatuse liikmetest vähemalt 2/3 ei ole olnud ühegi toetust saanud taotleja juhatuses.

		- Projekti sisu on osaliselt teostatav ja taotleja kompetents vähene. Eelarve ja tegevuste põhjendatus vähene. - Projekti rakendamise ajakava ja eelarve ei ole realistlik ning taotleja kompetents ei ole piisav.	1 0	
4	Uuenduslikkus (kohalikul tasandil)	- Projekti läbiviimine lisab piirkonda uusi tooteid ja/või teenuseid **ja** projekti tulemusel kasutatakse tavapärasest paremat tehnoloogiat või protsessi. - Projekti läbiviimine lisab piirkonda uusi tooteid ja/või teenuseid **või** projekti tulemusel kasutatakse tavapärasest paremat tehnoloogiat või protsessi. - Projektis ei esine uuenduslikke aspekte.	2 1 0	2
5	Esmataotleja[3] LEADER-meetmest	- Projekti taotleja on LEADER-meetme esmataotleja. - Projekti taotleja on varasemalt LEADER-meetmest toetust taotlenud.	2 0	2
6	Keskkonnasäästlikkus ja kliimamuutuste leevendamine või nendega kohanemine	- Projekt on olulisel määral suunatud keskkonnasäästlikkusele või kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele. - Projekt on vähesel määral suunatud keskkonnasäästlikkusele või kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele. - Projekt ei ole suunatud keskkonnasäästlikkusele või kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele.	2 1 0	2
7	Taotleja võimekus projekti läbiviimiseks	- Taotleja ei ole varem projektitoetust taotlenud või on taotleja kõik varasemad toetatavad projektid õigeaegselt lõpetanud. - Taotlejal on varasemalt jäänud projektid lõpetamata või on taotlejal vähemalt 2 pooleliolevat projekti.	2 0	2
8	Kogukonna edendamine	- Projekt toetab olulisel määral kogukonna edendamist. - Projekt toetab vähesel määral kogukonna edendamist. - Projekt ei toeta kogukonna edendamist.	2 1 0	2
9	Projekt toetab põlvkondade lõimumist	- Projekt toetab põlvkondade lõimumist. - Projekt ei toeta põlvkondade lõimumist.	1 0	1
10	Taotleja ja läbiviija on noored	- Üle poolte juhatuse liikmetest ja projekti meeskonnast on nooremad kui 30 eluaastat. - Vähem kui pool juhatuse liikmetest ja projekti meeskonnast on nooremad kui 30 eluaastat. - Juhatuse liikmetest ja projekti meeskonnast on kõik vanemad kui 30 eluaastat.	2 1 0	2
11	Noorte koostöö	- Projekt on suunatud noorte omavahelisele koostööle ja/või ühistele tegevustele. - Projekt ei ole suunatud noorte omavahelisele koostööle ega ühistele tegevustele.	1 0	1
			Maksimum hindepunktid	20
			Lävend	10

[3] Esmataotleja on organisatsioon, mille juhatuse liikmetest vähemalt 2/3 ei ole olnud ühegi toetust saanud taotleja juhatuses.